

PANU LUUKKA

YRITYSKULTTUURI ON KUNINGAS

Mikä, miksi, miten?

Copyright © 2019 Alma Talent Oy ja Panu Luukka

ISBN: 978-952-14-3565-2

ISBN: 978-952-14-3566-9 (sähkökirja)

ISBN: 978-952-14-3567-6 (verkkokirja)

Kansi: Laura Laamanen

Kannen kuva: Panu Luukka

Taitto: Taru Tarvainen

Paino: BALTO print 2019 Liettua

Anna palautetta kirjasta: protoimitus@almamedia.fi

SISÄLLYS

ESIPUHE.....	11
--------------	----

OSA 1 | MISTÄ PUHUMME, KUN PUHUMME

YRITYSKULTTUURISTA	15
Rakkaalle lapselle on monta määritelmää	17
Yrityskulttuurin keskeiset ominaisuudet	25
Yrityskulttuurin kerrokset	30
Jokaisella organisaatiolla on kulttuuri.....	34
Kulttuurin tilat – tuurilla vai taidolla.....	42
Kuka omistaa yrityksen kulttuurin?	49
Yksi vai monta kulttuuria?	70
Kulttuuri kytkeytyy aina yrityksen isoon kuvaan.....	71
Kulttuuri näyttäytyy pieninä tekoina	74
Mieti, kenen ympärille rakennat kulttuurisi	77
Voittava kulttuuri on aina binäärinen.....	82
Kulttuurin tulee olla läsnä kaikkialla ja kaikessa	86
Maailman paras kulttuuri?	91
Kulttuuria ei voi kopioida.....	93

Kulttuurin johtamisesta	95
Yrityskulttuuri on yrityksen kaikki.....	112
OSA 2 MIKSI KULTTUURILLA ON MERKITYSTÄ	115
Työntekijäymmärrys, mikä ihmeen työntekijäymmärrys?.....	118
10 totuutta suomalaisesta työelämästä, vuosimallia 2018.....	122
Työntekijäkokemus ja työnantajalupaus	128
Työnantajamielikuvasta työnantajakuvaan	135
Asiakaskokemus, brändi ja yrityskulttuuri sekä niiden väliset suhteet	136
Motivaatiosta ja sitoutumisesta	143
Peliä ei kuitenkaan voiteta yksilöillä	172
OSA 3 YRITYSKULTTUURIN KULMAKIVET	175
Organisaation ihmiskäsitys	176
Yrityksen arvomaailma.....	202
Syy, miksi olemme olemassa	226
Suunta, johon olemme menossa	235
OSA 4 TEKOJA, TEKOJA, TEKOJA	251
Kulttuuristrateginen viitekehys	252
Rekrytointi – saat, mitä ansaitset	254
Perehdytys – Tervetuloa taloon, olet tärkeä ja odotettu	285
Johtaminen, esimiestyö ja organisoituminen.....	304

Viestintä ja vuorovaikutus.....	334
Palkka ja palkitseminen.....	359
LOPUKSI KULTTUURI ON KUNINGAS	395
KIITOKSET JA SEN SELLAISET	403
KIRJAN LÄHTEET JA MUU SUOSITELTAVA LUKEMINEN	405
Liite KULTTUURIN ARVIOINTI JA SITÄ TUKEVAT VIITEKEHYKSET	421
Kilpailevien arvojen viitekehys ja OCAI-testi	422
Culture Alignment -viitekehys	428
Denisonin malli	434
Yhteenvetoa kulttuurisista viitekehyksistä ja mittaamisesta	438

ESIPUHE

Suomi tarvitsee intohimoisemman työelämän.

Intohimoisempi työelämä ei ole lattehipsterien jeesustelua eikä teksti Hakaniemen järjestöjäärien banderollissa. Intohimoisempi työelämä on hyvinvointivaltiomme tulevaisuuden perusedellytys. Vain intohimoisella työelämällä tuotamme niin innovatiivisia tuotteita ja palveluita, että ne valitaan sisämarkkinalla ulkomaisien sijaan ja niitä ostetaan maamme rajojen ulkopuolella.

Vain intohimoisella työelämällä pidämme ihmiset työssä ja työkykyisinä riittävän pitkään selviytyäksemme kestävyysvajeen aiheuttamista lukemattomista ongelmista.

Intohimoisemman työelämän avaimet ovat yrityksissä jo olemassa: sitä ei nimittäin rakenneta Arkadianmäellä, muissa valtiollisissa instituutioissa tai etujärjestöjen neuvotteluhuoneissa, vaan intohimoisempi työelämä rakennetaan yrityksissä johdon ja työntekijöiden jatkuvalla ja rakentavalla dialogilla.

Intohimoisemman työelämän keskeisin työkalu on ihmistä yksilönä kunnioittava ja keskinäiseen luottamukseen perustuva yrityskulttuuri. Tämä kirja pyrkii auttamaan johtajia, esimiehiä ja työntekijöitä rakentamaan ja ylläpitämään kuvattun kaltaista kulttuuria omassa organisaatiossaan.

Kirjassa on neljä osaa: mikä, miksi, mitä ja miten. Ensimmäisessä osassa käsittelen yrityskulttuuria ilmiönä: Mikä on yrityskulttuuri? Mistä puhumme, kun puhumme yrityskulttuurista?

Toisessa osassa keskityn siihen, miksi yrityskulttuurilla on väliä, miksi se on tärkeää. Kolmas ja neljäs osa pyrkivät vastaamaan kysymyksiin, mitä pitää tehdä, jotta toivotunlainen yrityskulttuuri rakentuu, ja miten ajatukset viedään konkreettisiksi rakenteiksi tai teoiksi. Rivien välissä kirja vastaa myös kysymykseen ”kuka”, eli kenen vastuulla kulttuurin rakentaminen on.

Minä uskon, että ratkaisu intohimoisempaan työelämään eli työvoiman parempaan sitoutumiseen ja tuottavuuteen on ihmis-keskeisessä yrityskulttuurissa. Tulen myöhemmin kirjassani toteamaan, että ei ole olemassa yhtä oikeaa tai parasta yrityskulttuuria, mutta uskon, että tiettyjen periaatteiden varaan rakennettu yrityskulttuuri toimii valtaosassa organisaatioita tässä ajassa paremmin kuin jokin muu. Kirjani on siis normatiivinen, ei puhutaan objektiivinen ja akateemisesti validi tutkimus. Näkökulmani vaikuttaa valitsemini esimerkkeihin ja siteeraamiini tutkimuksiin. Olen tästä vinoumasta tietoinen.

Olen pyrkinyt esittelemään riittävästi teoriaa ja sopivasti käytäntöjä. En kuitenkaan ole halunnut tehdä kirjastani tempukkukerhon ”kevätpörriäistä”. Et siis löydä tästä kirjasta kovinkaan montaa suoraan omaan organisaatioosi implementoitavaa yrityskulttuuritemppua. Toivon tarinoiden ja esimerkkien avaavan tiettyjä ajatusmalleja sinussa. Anna heränneiden ajatusten viedä ja innostaa sinua etsimään ja keksimään juuri sinun organisaatioosi sopivia käytäntöjä. Älä kuitenkaan yritä kopioida yhdenkään yrityksen kulttuuria, se nimittäin ei onnistu.

Vasta kun ymmärtää, miten monimutkainen ja -syinen kokonaisuus yrityskulttuuri on, sitä voi oikeasti johtaa. Jos kulttuuria ei johdeta, se alkaa lopulta johtaa yritystä. Sinun onkin valittava, haluatko istua kuskin vai pelkääjän paikalla.

Valitettavan usein tilanne organisaatioissa on sellainen, että vaikka sinä johtajana kuinka haluaisit istua kuskin paikalla, joko sinä tai edeltäjäsi olette saaneet aikaan kulttuurin, joka on heittänyt sinut takakonttiin kädet, jalat ja suu teipattuina, säkki päässä. Tällaisessakin tilanteessa voit vielä päättää, mitä haluat. Voit

odottaa metsätien päässä odottavaa vapauttavaa niskalaukausta tai riuhtoa itsesi vapaaksi ja nakata autosi vallanneet voimat yksitellen pois kyydistä. Sadetta saadaan ja aurinkoa otetaan, lauloi Niko Ahvonen aikoinaan. Älä siis tyydy siihen sivustakatsojan rooliin, jota kulttuuri saattaa helposti tarjota.

Tämä kirja on tarkoitettu tavallisille työpaikoille, tavallisille johtajille ja tavallisille esimiehille. En usko, että Frédéric Laloux'n nimeen vannovat Teal¹-fanaatikot saavat kirjastani juuri mitään irti. Tämä kirja ei siis ole opas siihen, miten vihreät organisaatiot muutetaan Teal-organisaatioksi. Ai miksi? Tuollaisen opuksen lukijakunta olisi marginaalinen ja kirjan vaikuttavuus vielä marginaalisempi. Minä olen onnellinen, jos saamme tällä kirjalla siirrettyä suomalaisia yrityksiä hieman lähemmäs Laloux'n kategorian vihreitä organisaatioita, mutta siinäkin meillä on vielä tehtävää.

Olen pyrkinyt välttämään niin akateemista munkkilatinaa kuin konsulttijargoniakin ja kirjoittamaan kirjan siten, että se olisi kenen tahansa luettavissa. Toivon, että olen onnistunut tavoitteesani ja että kirjani kuulostaa minulta.

Tehdään yhdessä Suomeen intohimoisempi ja tuottavampi työelämä.

Espoossa 24.9.2018

PANU LUUKKA
panu@leidenschaft.fi

---

1 Teal-organisaatiolla tarkoitetaan belgialaisen Frédéric Laloux'n kirjaan *Reinventing Organizations* esittelemän, organisaation luontaisten kehitysvaiheiden ylintä eli sinivihreää (teal) tasoa.